

Viivika Lepp liigub Paul Kondase jälgedes

Alates möödunud aasta septembrist Põltsamaa raamatukogu direktorina töötav Järvamaa juurtega Viivika Lepp on vaimustunud Anton Hansen Tammsaare loomingust, pidades Tammsaaret läbi ajaloo Eesti parimaks kirjanikuks.

TAAVI KELDER

Viivika Lepp (sündinud 1973) on eelnevalt töötanud Järva- ja Viljandimaal, olles olnud nii õpetaja kui ka väikse külaraamatukogu raamatukoguhoidja. Enne Põltsamaale tööle tulekut oli ta Põhja-Sakala raamatukogu direktor. Veel enne seda Suure-Jaani raamatukogu direktor.

Pärit on ta Järvamaalt, kus läks kõigepealt õppima Kabala kooli – hubasesse väiksesse mõisakooli. Noorena huvitasid teda eelkõige matemaatika ja ajalugu, pisut vanemaks saades oli kindel plaan minna edasi kunsti õppima. Olgu lisatud, et ajalugu, eriti kohalik pärimuslugu, huvitab teda sügavalt siiani.

Õõlilkooli õhkkond

„Läksin kooli 1981. aastal – nii kummaline kui see ka pole, meeldis mulle alguses koolis tohutult matemaatika. Kabala mõisakoolis õppinuna võin öelda, et mõisakooli olustik ja õhustik andis väga palju – ja kindlasti tekitas ka lugemis- ja ajaloo huvi,“ rääkis Viivika Lepp.

„Mulle meenub, et meil oli väga huvitav ajalooõpetaja. Me kõik teadsime, et kui me tunni algul tõstatame mingi küsimuse või hakkame koos arutama mingit teemat, siis saame tunni väga huvitavalt peetud, ilma et peaks vastama minema. Samas, meil tekkisid sellest tulenevalt ajalooõpetajaga hästi huvitavad arutelud ja analüüsid. Mulle väga meeldib selline õpetamismeetod, kus tekib justkui Õõlilkooli õhkkond, kus inimesed saavad kõike mõelda, öelda ja välja öelda,“ märkis Viivika, viidates tuntud laupäevaõhtustele raadiosaadetele.

„Minu arvates just arutelude käigus sünnivad uued teadmised, uued arusaamad. Siis, kui mina veel põhikoolis käisin, hakati ajalugu ringi kirjutama. Ma ei lõpetanudki gümnaasiumi päevases õppes, vaid läksin enne tööle ja lõpetasin gümnaasiumi alles hiljem – täiskasvanute gümnaasiumis. Läksin kooliajal, juba 17-aastaselt tööle Kabala sööklasse kokk-kondiitriks. Arvasin tol hetkel, et minul pole seda keskharidust vaja,“ ütles ta oma haridusteed kirjeldades.

Haridusteed jätkas ta alles 2006. aastal, laste kõrvalt. „Kui

Põltsamaa raamatukogu vastne direktor Viivika Lepp tunneb ennast raamatute keskel nagu kodus.

FOTO: TAAVI KELDER

Alati peab raamatukoguhoidjal olema heas mõttes ka õpetaja funktsioon

ma siis, tosin aastat hiljem jätkasin haridusteed keskkooli viimases klassis, siis valisin justnimelt ajaloo üheks riigieksamiks. Teadsin, et see sunnib mind õppima Eesti ajalugu. Tundsin, et olen kohustatud tegema endale selgeks, mis siis tegelikult Eesti ajaloos toimub, sest mulle oli ju nõukogude ajal koolis räägitud hoopis teist juttu,“ meenutas Viivika Lepp.

„Ajaloõppimises aitasid mind väga palju edasi Mart Laari õpikud. Leidsin, et olles

Eesti Vabariigi kodanik, oleks ikkagi äärmiselt kahetsusväärne, kui ma ei teaks oma maa ajalugu. Olgu siis mitu sajandit tagasi või 20. sajandil. Kui osa inimesi saab nii elada, et ei tea midagi möödunud ajast, siis mina

otsustasin endale Eesti ajaloo väga põhjalikult selgeks teha.“

Paides täiskasvanute koolis käies tekkis tänu sõbrannale mõte minna Viljandi kultuuriaakadeemiasse raamatukogundust õppima.

Põltsamaale tööle

Rääkides Põltsamaale tööle tulekut, ütleb Viivika, et kõige rohkem meeldib talle Põltsamaa puhul just kohalik kultuur ja põnev ajalugu.

„Põltsamaal on olnud palju uut, millega kohaned. Usun, et siinkandis on ka üksjagu ajaloolisest poolest avastada. Võtame kasvõi raamatukoguhoone, mis oli kunagi hoopiski põllumeeste seltsi hoone ja kultuurimaja. Koha peal, kus on mu kabinet, oli kunagi lava.“

Siin on ka kohalikke eriomelisi harukogusid. Minu jaoks on väga huvitav vaadata, kuidas töötab näiteks Tapiku teeninduspunkt, seal tehakse palju koostööd

külaseltsiga – külatuba on kohe teeninduspunkti kõrval. Iga kord, kui ma sinna lähen, siis inimesed on laua ümber ja arutavad küla asju. See meenutab mu enda töökoostööd Ollepa raamatukogus, kus olin raamatukoguhoidja ja vedasin ka külategevust, olles korra valitud isegi maakonna sädeminimeseks,“ räägib Viivika.

„Nii võin iga raamatukogu ja harukogu kohta Põltsamaa vallas öelda – töö on tore-dad inimesed. Ka Adavere raamatukogus on tööl inimene, kes tegeleb põhjalikult kodulooga. See meenutab mulle Suure-Jaani raamatukogu, kus on tööl inimene, kes on hariduselt ajaloolane

ning teeb väga põhjalikult tööd sealse kodulooga,“ toob ta näite.

„Põltsamaale tööle tulles oli nagu igasse uude kohta minnes algul kerge ärevus hinges. Põltsamaa puhul meeldib mulle ka see, selle linnaga on seotud kunstnik Paul Kondas, keda sageli seotatakse rohkem küll Viljandiga. Ent tegelikult sündis Paul Kondas Põltsamaa kandis, kust ta läks edasi Suure-Jaani, kus ta oli koolidirektor

ja tegi rahvatantsu samas majas, kus praegu on raamatukogu. Tema pärand on seal tohutu. Kui ma Põltsamaale tuln, siis mõtlesin, et saan ka siin käia taas Paul Kondase jälgedes.“

Viivikale on mõistagi üsna

tuttav teema ka raamatukogu liitmine ning see, et osa raamatukogudest on tänas üldse suletud, mis on tegelikult väga kurb. Paraku on ka Põltsamaa vallas, küll enne tema tööle tulekut, tulnud teha n kärkeid.

„Olles Ollepa raamatukoguhoidja käisin ka Kahalas ja leveres, kus tollal olid teer duspunktid. Iseenesest on sel kahju, kui maalt raamatukoguteenus kaob. Samas, mis paraku olukord selline on, eks tule otsida lahendusi. Põltsamaa raamatukogu puhul meeldib mulle praegu väga see, et erinevalt Põhja-Sakala valla raamatukogust, mis oli valla raamatukogu, on Põltsamaal ikkagi maakondlik keskraamatukogu, mis on oluliselt paras väljakutse.“

Vaimustunud Tammsaare

Pöörates jutu kirjanduse ja lugemisharjumuse peale märkis Põltsamaa raamatukogu vastne direktor, et on vaimustunud tuntud Järva juurtega kirjanikust Anton Hansen Tammsaarest:

„Kui rääkida Tammsaarest, kiidan eriti tema teost „Elu armastus“, see on teos, mis mind väga sügavalt puudutab. Mulle meenub juhtum Suure-Jaani. Seal käis laenutamas üks üle 90-aastane vanem hääd, kes valdas mitut keelt ja luges sageli raamatuid paralleelselt nii eesti, saksa kui ka teiste keeltes. Meenub, et ütlesin talle nagu muuseas, et minule meeldib Tammsaare raamat „Elu armastus“, mispeale ta laenuks selle. Järgmine kord ta tuli tänas mind, öeldes samas, et poleks ise selle peale tulnud seda raamatut laenutada.“

Siinkohal toob Viivika Lepp välja olulise asjana välja raamatukogus töötavate inimeste ja inimeste lugema suunamist neile soovitude või suunandmisel, mida lugeda jne.

„Kui rääkida mu enda lugemisharjumustest, siis olen vaimustunud luuletustest, samas ei loe naistekaid. Luuletuste lugemine meeldib mulle see, et väikesel jooksul on võimalik saada elu si, samas on luuletuste lugemine ka kuidagi vaimselt toitev. Mulle meeldib lugeda väga ka novelle. Olen lugenud „Eesti mõttel sarja ja vahepeal avastasin end jaoks ka ulmekirjanduse – ühe puhul meeldib mulle see, et sel lugedes ei hakka ma autorit endamisi vaidlema, nagu mu teose puhul kipub olema.“

Rääkides raamatukoguhoidja tööst laiemalt, lausus Viivika, et tahtis roll on nendel asutustel just kultuuri hoidmisel, kohal ajalugu ja kodulugu talletamiseks. Kui meil poleks enam raamatukogusid, oleksime tundnud vaesemad eelkõige kultuurilises mõttes.

„Raamatukoguhoidjal on oluline roll ühiskonnas. Ta on kontaktis lugejatega, saab anda lugejatele soovide ja nõu. Ta peab mõtlema, milliseid lugejale soovitada. Alati peab raamatukoguhoidjal olema heas mõttes ka õpetaja funktsioon. Ta saab juhendada ja toetada, inimene tuleb tagasi ja ütleb selle või teise teose soovitamise oli päris hea mõte,“ märkis Viivika lõpetuseks.